



กค. 190  
วันที่ 15 ส.ค. 67  
เวลา 10.10

สค. (eMail)

ส่ง : กค.

รับที่ : ส8734/67

15 ส.ค. 2567 เวลา 10.00 น.



ที่ พณ ๐๗/๐๓/๔๓๕๖

กระทรวงพาณิชย์

๕๖๓ ถ. นนทบุรี ต. บางกระสอ

อ. เมืองนนทบุรี จ. นนทบุรี ๑๑๐๐๐

๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง รายงานผลการจัดสถานะการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาไทยตามกฎหมายการค้าสหรัฐฯ มาตรา ๓๐๑ พิเศษ  
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนารายงานผลการจัดสถานะการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาไทย ตามกฎหมายการค้าสหรัฐฯ  
มาตรา ๓๐๑ พิเศษ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗

ด้วยกระทรวงพาณิชย์ขอเสนอเรื่องรายงานผลการจัดสถานะการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาไทย  
ตามกฎหมายการค้าสหรัฐฯ มาตรา ๓๐๑ พิเศษ (Special 301) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗ มาเพื่อให้คณะรัฐมนตรี  
ทราบผลการจัดสถานะดังกล่าว

### ๑. เรื่องเดิม

ผู้แทนการค้าสหรัฐฯ (United States Trade Representative: USTR) ได้จัดทำรายงาน  
Special 301 เป็นประจำทุกปี และประกาศผลในช่วงปลายเดือนเมษายน โดยแบ่งสถานะการคุ้มครอง  
ทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศคู่ค้าออกเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ (๑) ประเทศที่มีการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา  
มากที่สุด (Priority Foreign Country: PFC) (๒) ประเทศที่ต้องจับตามองเป็นพิเศษ (Priority Watch List: PWL)  
และ (๓) ประเทศที่ต้องจับตามอง (Watch List: WL) นอกจากนี้ USTR มีการจัดทำรายงานรายชื่อตลาดที่มีการ  
ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาสูง (Notorious Markets for Counterfeiting and Piracy: Notorious Markets)  
ของรอบปีก่อนหน้าด้วย ซึ่งระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๖๐ ไทยได้ถูกจัดให้อยู่ในบัญชี PWL มาโดยตลอด  
จนกระทั่งเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐ USTR ได้ปรับสถานะของไทยให้ดีขึ้นจากบัญชี PWL เป็นบัญชี WL  
และไทยยังคงสถานะในบัญชี WL จากนั้นเป็นต้นมา

### ๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗)  
กำหนดให้เรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือที่เกี่ยวข้องกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผล  
ผูกพันรัฐบาลไทย ต้องเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และเนื่องจากการจัดสถานะประเทศไทยตามกฎหมายการค้า  
สหรัฐฯ มาตรา ๓๐๑ พิเศษ มีผลต่อภาพลักษณ์ด้านการค้าและการลงทุนของประเทศ ประกอบกับข้อกังวล  
และข้อเสนอแนะที่ระบุในรายงานของ USTR มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการของหลายหน่วยงาน จึงเห็นควร  
พิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบผลการจัดสถานะดังกล่าว

### ๓. สาระสำคัญ

#### ๓.๑ สถานะของไทยและประเทศคู่ค้าอื่นของสหรัฐฯ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗

๓.๑.๑ เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๗ USTR ได้เผยแพร่รายงาน Notorious Markets  
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖ (ภายใต้รายงาน Special 301 ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗) โดยไม่ได้ระบุตลาดออนไลน์ของไทย  
แต่ระบุศูนย์การค้า เอ็ม บี เค เซ็นเตอร์ (MBK Center) เป็นตลาดที่มีการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาสูง

๓.๑.๒ เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๗ (๒๕ เมษายน ๒๕๖๗ เวลากรุงวอชิงตัน ดีซี)  
USTR ได้ประกาศสถานะการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศคู่ค้า ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยไทย  
ยังคงสถานะอยู่ในบัญชี WL ร่วมกับประเทศอื่นรวม ๒๐ ประเทศ ได้แก่ เวียดนาม ปากีสถาน เดิร์กเมนีสถาน  
อียิปต์ อัลจีเรีย ตุรกี บาร์เบโดส เบลารุส บัลแกเรีย โปลิเวีย บราซิล แคนาดา โคลอมเบีย เอกวาดอร์

/แก้วเตมาลา ...

กัวเตมาลา เม็กซิโก ปารากวัย เปรู ตรินิแดดและโตเบโก และไทย โดยมีประเทศที่อยู่ในบัญชี PWL จำนวน ๗ ประเทศ ได้แก่ อาร์เจนตินา ชิลี จีน อินเดีย อินโดนีเซีย รัสเซีย และเวเนซุเอลา

### ๓.๒ พัฒนาการและความคืบหน้าการดำเนินการของไทย

สหรัฐฯ แสดงความพอใจต่อนโยบายและผลการดำเนินการด้านทรัพย์สินทางปัญญาของไทยที่สำคัญ ดังนี้

๓.๒.๑ การแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อรองรับการเข้าเป็นภาคีสัญญาว่าด้วยการแสดงและสิ่งบันทึกเสียงขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO Performances and Phonograms Treaty: WPPT) โดยเมื่อเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๖ และเดือนมกราคม ๒๕๖๗ ไทยได้เผยแพร่ร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียแสดงความเห็น ซึ่งสหรัฐฯ ยังคงเน้นย้ำให้ไทยเร่งดำเนินการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติฯ ให้แล้วเสร็จและเข้าเป็นภาคี WPPT โดยเร็ว

๓.๒.๒ การบังคับใช้สิทธิ เจ้าของสิทธิได้รายงานพัฒนาการการบังคับใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาของไทย ได้แก่ ความสัมพันธ์ในการทำงานที่ตีร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าพนักงานศุลกากรไทย ประสิทธิภาพในการยึดของกลางของศุลกากรที่มากขึ้น ตลอดจนความประทับใจเกี่ยวกับระบบฐานข้อมูลเครื่องหมายการค้าและลิขสิทธิ์ของกรมศุลกากร (Thai Customs IPR Recordation Systems: TCIRs) นอกจากนี้ สหรัฐฯ ยังชื่นชมการจัดทำแผนปฏิบัติการเร่งด่วนในการดำเนินการปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ระหว่างกรมทรัพย์สินทางปัญญากับกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (ปอศ.) เพื่อกำหนดพื้นที่ที่ต้องเฝ้าระวังพิเศษ

### ๓.๓ ข้อกังวล/ข้อเสนอแนะของสหรัฐฯ สามารถสรุปได้ ดังนี้

#### ๓.๓.๑ ด้านการแก้ไขกฎหมายและการเข้าเป็นภาคีความตกลงระหว่างประเทศ

(๑) สนับสนุนให้ไทยเร่งดำเนินการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ และเข้าเป็นภาคี WPPT โดยเร็ว

(๒) เน้นย้ำให้การแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ตอบสนองต่อข้อกังวลของสหรัฐฯ เช่น ปัญหาและอุปสรรคในการจับกุมการลักลอบบันทึกภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ และปัญหาการแอบอ้างสิทธิในการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ (unauthorized collective management) รวมทั้งเห็นว่า การให้อำนาจออกข้อยกเว้นเรื่องการหลบเลี่ยงมาตรการทางเทคโนโลยี (Technological Protection Measures: TPM) กว้างมากเกินไป

(๓) แม้ว่าไทยจะอยู่ระหว่างการเสนอแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อปรับปรุงขั้นตอนการจดทะเบียน จัดการปัญหางานจดทะเบียนสิทธิบัตร ค้างสะสมและระยะเวลาพิจารณาคำขอรับสิทธิบัตร และเตรียมการเข้าเป็นภาคีความตกลงกรุงเฮกกว่าด้วยการจดทะเบียนการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตาม สหรัฐฯ ยังคงมีข้อกังวลในประเด็นดังกล่าว ซึ่งรวมถึงปัญหางานจดทะเบียนสิทธิบัตรค้างสะสม โดยเฉพาะในบางสาขา

(๔) สหรัฐฯ มีข้อกังวลต่อร่างพระราชบัญญัติสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... โดยขอให้ไทยรับรองความโปร่งใส (transparency) ในการออกกฎหมายและมีกระบวนการ ที่เหมาะสม (due process) ในการให้ความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ นอกจากนี้ สหรัฐฯ ได้เน้นย้ำว่าการให้ความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์จะต้องไม่ละเมิดสิทธิของผู้มีส่วนได้เสียในการใช้ชื่อสามัญ (common names)

๓.๓.๒ ข้อมูลผลการทดสอบยาและเคมีภัณฑ์ทางการเกษตร ขอให้ไทยจัดให้มีระบบที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันการนำข้อมูลผลการทดสอบยาและเคมีภัณฑ์ทางการเกษตรที่ใช้ประกอบการขึ้นทะเบียนสำหรับยาและเคมีภัณฑ์ทางการเกษตร และเป็นความลับจากการนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์โดยไม่เป็นธรรม หรือจากการเปิดเผยข้อมูลฯ โดยไม่ได้รับอนุญาต

#### ๓.๓.๓ การละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาของไทย

(๑) การจำหน่ายสินค้าละเมิดเครื่องหมายการค้าและลิขสิทธิ์ ในช่องทางออนไลน์ ซึ่งเจ้าของสิทธิมีข้อกังวลว่าหน่วยงานบังคับใช้สิทธิมุ่งเน้นบังคับใช้สิทธิกับผู้ประกอบการรายย่อยแทนการมุ่งเป้าไปที่ผู้จำหน่ายรายใหญ่และการผลิต

(๒) การละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ในภาคเอกชน

(๓) การละเมิดลิขสิทธิ์ออนไลน์ผ่านอุปกรณ์หรือแอปพลิเคชันสำหรับการสตรีมและดาวน์โหลด โดยสหรัฐฯ เห็นว่าแม้ไทยจะมีพัฒนาการด้านการบังคับใช้สิทธิเพื่อต่อต้านการละเมิดลิขสิทธิ์ออนไลน์โดยบูรณาการการดำเนินงานกับหน่วยงานภาครัฐอื่นที่เกี่ยวข้อง แต่ยังมีผลการดำเนินคดีอาญาน้อย

(๔) สหรัฐฯ ขอให้ไทยปรับปรุงข้อกำหนดในการป้องปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการดำเนินการกับผู้ผลิตสินค้าละเมิด (upstream suppliers)

๓.๓.๔ ปัญหาความล่าช้าในการดำเนินคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาทั้งคดีแพ่งตลอดจนค่าเสียหายที่เจ้าของสิทธิได้รับมีจำนวนที่ต่ำเกินไป

๓.๓.๕ การเปิดช่องให้กำหนดสัดส่วนระหว่างภาพยนตร์ไทยกับภาพยนตร์ต่างประเทศที่จะนำออกฉายในโรงภาพยนตร์ ภายใต้พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑

(รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย)

#### ๓.๔ การดำเนินการที่ผ่านมา

กระทรวงพาณิชย์ ร่วมกับ USTR หรือร่างแผนงานด้านทรัพย์สินทางปัญญา (IP Work Plan) อย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง เพื่อระบุแนวทางการดำเนินงานที่จะนำไปสู่การถอดไทยจากบัญชี WL และทุกบัญชีประกอบไปด้วยประเด็นสำคัญในหลายด้าน เช่น ลิขสิทธิ์ เครื่องหมายการค้า สิทธิบัตร การปราบปรามการละเมิดและการเข้าสู่ตลาดของผู้ประกอบการสหรัฐฯ ที่เป็นเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญา โดยทั้งสองฝ่ายอยู่ระหว่างหารือเกี่ยวกับถ้อยคำที่ใช้ใน IP Work Plan เพื่อหาแนวทางสรุปผลให้ได้ต่อไป

#### ๔. ความเห็นของกระทรวงพาณิชย์

รายงาน Special 301 ในปีนี้ สหรัฐฯ ได้จัดให้ไทยอยู่ในบัญชี WL และรายงาน Notorious Markets ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ที่ USTR เผยแพร่ เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๗ ได้ระบุ MBK Center เป็นตลาดที่มีการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาสูงเพียงแห่งเดียว และสหรัฐฯ ได้ชื่นชมพัฒนาการด้านการคุ้มครองและปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาของไทย อย่างไรก็ตาม สหรัฐฯ ยังคงมีข้อกังวลเช่นเดียวกับรายงานฯ ของปี พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยเฉพาะในการบังคับใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา เช่น การละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ในภาคเอกชน การจำหน่ายสินค้าละเมิดเครื่องหมายการค้าและลิขสิทธิ์ในช่องทางออนไลน์ที่มุ่งเน้นบังคับใช้สิทธิกับผู้ประกอบการรายย่อยแทนการมุ่งเป้าไปที่ผู้จำหน่ายรายใหญ่และการผลิต และการละเมิดลิขสิทธิ์ออนไลน์ผ่านอุปกรณ์หรือแอปพลิเคชันสำหรับการสตรีมและดาวน์โหลดซึ่งมีผลการดำเนินคดีอาญาน้อย นอกจากนี้ สหรัฐฯ มีประเด็นข้อกังวลเพิ่มเติมและเน้นย้ำความสำคัญของความโปร่งใสในการออกกฎหมายและกระบวนการก่อนการให้ความคุ้มครองสิ่งป้องทางภูมิศาสตร์ตามร่างพระราชบัญญัติสิ่งป้องทางภูมิศาสตร์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ในการนี้ กระทรวงพาณิชย์ เห็นควรดำเนินการสร้างความเข้าใจกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของสหรัฐฯ โดยเฉพาะ USTR อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สหรัฐฯ ทราบข้อมูลพัฒนาการด้านทรัพย์สินทางปัญญาของไทยที่ถูกต้องและเหมาะสม และเร่งเจรจาจัดทำ IP Work Plan ร่วมกับ USTR ให้สำเร็จ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ไทยมีแนวทางดำเนินการเพื่อหลุดจากบัญชีดังกล่าวต่อไป

#### ๕. ข้อเสนอของกระทรวงพาณิชย์

กระทรวงพาณิชย์ พิจารณาแล้วเห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรีทราบผลการจัดสถานะของไทยตามรายงาน Special 301 ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ



(นายภูมิธรรม เวชยชัย)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

กรมทรัพย์สินทางปัญญา

กองพัฒนาความร่วมมือทรัพย์สินทางปัญญา

โทรศัพท์ ๐๒ ๕๔๗ ๔๖๕๓

โทรสาร ๐๒ ๕๔๗ ๔๖๕๑